

Ο εφιάλης του Ερντογάν

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΟΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

14 ΜΑΡΤΙΟΥ

Μιλώντας για την Ελλάδα και την Κύπρο, τις χαρακτήρισε κακούς γείτονες που υποχρέωσαν την Τουρκία σε εξοπλισμούς: «Το 1974 κατέστρεψαν ολόκληρο το σύστημα επικοινωνίας μας. Τι έγινε; Εμείς ιδρύσαμε την ASELSAN (Αμυντική Βιομηχανία Τουρκίας). Πλέον, η ASELSAN έχει εξελιχθεί σε μια εταιρεία που συμμετέχει στους διεθνείς διαγωνισμούς. Αυτοί οι κακοί γείτονες μας έκαναν να αποκτήσουμε περιουσία, μας έκαναν να αποκτήσουμε γνώση και να είμαστε σε θέση να παραγάγουμε».

10 ΜΑΡΤΙΟΥ

Σε ομιλία στον Σαγγάριο, απευθυνόμενος στην Ελλάδα: «Όσοι εκστομίζουν μεγαλύτερες κουβέντες από το μπόι τους πρώτα να διαβάσουν βιβλία Ιστορίας. Ας μάθουν πολύ καλά πως γλίτωσαν από το να παστωθούν στον Σαγγάριο και πως έφυγαν από εδώ πέφτοντας στη θάλασσα».

3 ΜΑΡΤΙΟΥ

Σε σχέση με το γεωτρύπανο της ENI: «Χωρίς τη συγκατάθεση της Τουρκίας, δεν μπορεί να γίνει κανένα βήμα στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου».

7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Απευθυνόμενος σε Αθήνα και Λευκωσία: «Προειδοποιούμε όσους ξεπερνούν τα όριά τους στην Κύπρο και στο Αιγαίο να μην κάνουν λάθος υπολογισμούς. Οι μαγικές τους είναι μέχρι να δουν τα αεροσκάφη, τον στρατό και τον στόλο μας. Για εμάς ό,τι είναι η Αφρική είναι και τα δικαιώματά μας στο Αιγαίο και στην Κύπρο».

14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΓΙΓΙΤ ΜΠΟΥΛΟΥΤ, επικεφαλής σύμβουλος του Ερντογάν:

«Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι Αμερικανοί σχεδιάζουν να βάλουν την Ελλάδα να επιτεθεί στην Τουρκία την ώρα που ο στρατός της χώρας απασχολείται στις επιχειρήσεις στη Συρία. Αλλά η απάντηση της Τουρκίας θα είναι σκληρή. Η Αθήνα θα νιώσει την οργή της Τουρκίας, χειρότερη από αυτή στην Αφρική. Θα σπάσουμε τα χέρια και τα πόδια αξιωματούχων, του πρωθυπουργού ή οποιου υπουργού τολμήσει να ανέβει στα Ιμια στο Αιγαίο».

Τουρκία. Πάνω από το 70% του πληθυσμού είναι υπέρ της επιχειρήσεως και αυτό δεν αναμένεται να αλλάξει, ακόμα και αν η κατάληψη της Αφρικής αποδειχθεί πιο αιματηρή σε σχέση με ό,τι έχει προηγηθεί. Επιπλέον, οι Τούρκοι, ακόμα και εκείνοι που μισούν τον Ερντογάν, δεν σκέφτονται καθόλου ότι ο τουρκικός στρατός μπορεί να αποχωρήσει σύντομα από αυτά τα εδάφη. Αντίθετα, μιλούν για μια διπλωματική διελκυστίνδα που θα κρατήσει πολλά χρόνια.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα αποτελεί ένα δευτερεύον μέτωπο για τον Τούρκο Πρόεδρο, το οποίο ωστόσο μπορεί να αναδειχθεί σε κύριο, αν η επιχείρηση στην Αφρική «κολλήσει» ή σταματήσει να αποδίδει εκλογικά ή αν ο Τούρκος Πρόεδρος, που αντιμετωπίζει την αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή ως ευκαιρία, θεωρήσει ότι η συγκυρία είναι ευνοϊκή. Μια πρώτη κίνηση, σε αυτή τη λογική, ήταν ο ναυτικός αποκλεισμός που επέβαλε στα Ιμια στις αρχές του Φεβρουαρίου και η άκρως επιθετική ενέργεια της απόπειρας εμβολισμού της ναυαρχίδας του ελληνικού Λιμενικού στη θαλάσσια περιοχή της βραχονησίδας. Κορωνίδα της τουρκικής πρόκλησης υπήρξε η ανακήρυξη, από το τουρκικό υπουργείο Εξωτερικών, των Ιμίων ως τουρκικού εδάφους, μια δήλωση που γίνεται για πρώτη φορά από την επίσημη Τουρκία και είναι ακόμα άγνωστο τι συνέπειες θα έχει στην πράξη.

Οι Τούρκοι ρίχνουν, πάντως, το βάρος κυρίως στην ανατολική Μεσόγειο, όπου θέλουν την επικυριαρχία, και με αυτή τη λογική προχώρησαν από το 2010 σε ένα γιγαντιαίο πρόγραμμα αναβάθμισης του ναυτικού τους, που αυτή τη στιγμή σε αριθμούς είναι το ισχυρότερο στην περιοχή. Στην ανατολική Μεσόγειο οι τουρκικές κινήσεις είναι πιο μεθοδικές και καλά σχεδιασμένες, όπως έδειξε ο ναυτικός αποκλεισμός που επέβαλαν στο οικόπεδο 3. Αν και οι αντιδράσεις της Αγκυρας όσον αφορά το κυπριακό ερευνητικό πρόγραμμα είχαν εκδηλωθεί από τις απαρχές του, το 2011, οι Τούρ-

Οι Τούρκοι, που δεν λογαριάζουν τις ΗΠΑ, θεωρούν ότι έχουν το πάνω χέρι στην περιοχή και πως μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν

κοι είχαν την υπομονή να περιμένουν ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις που θα διευκόλυναν την επιτυχία μιας επιθετικής κίνησης. Ο αποκλεισμός στο οικόπεδο 3 πέτυχε γιατί η ENI ήταν εύλωτη (ο πρόεδρος της, Κλαούντιο Ντεσκάλτσι, είναι κατηγορούμενος σε σκάνδαλο δισεκατομμυρίων), οι ΗΠΑ αμήχανες και η Μόσχα ευνοϊκά διακείμενη και πάγια αρνητική στο ενδεχόμενο εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων της ανατολικής Μεσογείου.

Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είχε κάποιον τρόπο αντίδρασης, ούτε καν την απειλή της διακοπής των διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό. Οι Τούρκοι πέτυχαν δύο από τους τρεις στόχους τους (την ακύρωση των ερευνών της ENI και τη διατήρηση κλίματος έντασης στην κυπριακή ΑΟΖ, που μπορεί να ακυρώσει το ερευνητικό πρόγραμμα, καθώς αυξάνει τα ασφάλιστα κινδύνου και τα κόστη για τις εταιρείες), ενώ διεκδικούν, ως τρίτο, το θέμα των υδρογονανθράκων να γίνει μέρος των διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό.

Με δεδομένο πως το Καστελόριζο έχει κομβική σημασία για τη χάραξη των θαλάσσιων ζωνών στην ανατολική Μεσόγειο, το πιθανότερο είναι πως οι επόμενες τουρκικές προκλήσεις θα εκδηλωθούν εκεί και στην κυπριακή ΑΟΖ, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται και μια ενέργεια σε κάποιο από τα 18 νησιά (Οιουούσες, Γαύδος, σύμπλεγμα Φούρνων, Αγαθονήσι κ.ά.), που η κεμαλική αντιπολίτευση κατηγορεί τον Ερντογάν ότι τα έχει παραδώσει στην Ελλάδα.

Το ότι Ελλάδα και Κύπρος δεν απάντησαν επιθετικά στην τουρκική επιθετικότητα δεν είναι βέβαιο ότι ερμηνεύεται σωστά από τον Τούρκο Πρόεδρο και το περιβάλλον του. Οι Τούρκοι, που δεν λογαριάζουν τους Αμερικανούς, θεωρούν ότι έχουν το πάνω χέρι στην περιοχή και πως μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν.

Η δήλωση του Ερντογάν πως «οτιδήποτε γίνεται στην περιοχή χρειάζεται τη συγκατάθεση της Τουρκίας» είναι ενδεικτική αυτής της νοοτροπίας. Και είναι πολύ ανησυχητικό το γεγονός ότι καθημερινά οι τουρκικές διεκδικήσεις απέναντι στην Ελλάδα βρίσκονται στην επικαιρότητα στην Τουρκία και πως το ενδεχόμενο μιας πολεμικής σύρραξης καλλιεργείται συστηματικά από τα ΜΜΕ της γειτονικής χώρας, που σε μεγάλο βαθμό ελέγχονται από την τουρκική κυβέρνηση. Οι προοπτικές για τους επόμενους μήνες δεν είναι διόλου ευοίωνες και δεν είναι τυχαίο πως πολλοί αναλυτές στη Μέση Ανατολή και στις ΗΠΑ δεν αποκλείουν πλέον ένα θερμό επεισόδιο ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία τους επόμενους μήνες.